

Vastelüina sugupuudest

Juba algkoolis (Põrumaal Kasariba r. koolis 1930-1936) käies hakkasin koguma rahvalauleid: kõnekäände, mõistatusi, uskumusi, kombeid ja huvitavaid lugusid kodukoha ümbrusest: Rõuge ja Vastelüina kihelkondadest, sest minu esivanemad on neist pärit. Alates 1935.a. olen Eesti Rahva Muuseumi korrespondent.

Pealkirjas on märgitud „Vastelüina sugupuudest“, kuid tegelikult on muul juhtumil Vastelüina kandis elanud Hussarite suguvõsast. Suguvõsa alged pärinevad praeguse Vastelüina kihelkonna Vastelüina valla Vori külast.

Vori küla kuulus kunagi Mue-Saaluse (Salishoff) mõisale (Hiljem Saaluse vald).

Eesti Aaloo Arhiivi (Tartus) Eestimaa kubermangu revisjonilehtede (1782-1900) andmeil Eesti ja Lääne-Eesti toimunud hingedoendustel (1782, 1811, 1815-1816, 1833-1834, 1850, 1857-1858) selgub, et esialgu pandi kirja talude viisi kõik talus elavad inimesed esinimed järgi vanuse järjekorras, kusjuures ei selgunud, kas oli tegemist perekonnaga või võõraga (mlane, teenija, karyane või mehe). Sel juhures olid mehed

ühes reas, naised teises ja nime taga olev arv näitas vanusest kirjapanekul. Nimele kirjutamisel kasutati tähtede ainult ühekordset märkimust, näiteks Liso, Lena, Peter, Tanel, või e-tähte k-tähe asemel; Caetri, Christophe, Cristina, Wocki (küla nime tees), või h-tähte a asemel, näiteks John (= Jaan).

Ajalooarhiivi andmete kõrval on kasutatud ka muusonalisi ja kirjalikke andmeid ning suguvõsa kokkutelekel 1935 (Lõvasküla), koori külas alates 1990. a.

Hussarite suguvõsa kroonika koostamine sai alguse I Hussarite kokkutelekel 1990. a. Kui Hussarite algkodus koori talus elanud Rudolf Hussari tütar Aita Hussar-Neemre koostas isalt alles jäänud andmete põhjal esimese lühikese (10 lk.) saemaaatilise kirjutise Hussarite suguvõsa päritolu kohta. Sel kokkutelekel, kus osales üle 300 suguvõsa liikme, leiti et vajalik on jätkata suguvõsa uurimist kroonikaraamatute materjalide kogumiseks ja ühtlustamiseks moodustati suguvõsa harude esindajatest organiseerimisrühm. Need rühmsid tihti koos ja aretasid läbi semiootilised materjalid.

Teisese kokkutelekuks 1993. a. koostati ja ilmus Võru „Tähe“ trükkikojas 168 lk. kroonikaraamat koos piltildega. Selles selgus, et

ühe haru kohta, kelle esivanemad rändasid eelmise sajandi vahetusel Siberisse paremate elamistingimuste otsimiseks, oli väga vähe materjali. Selle haru ühe esindaja Aleksander Prištavka (sünd. 1938.a. Siberis), kes tuli Eestisse 1951.a., tütar Karvi (s. 1968) koostas täiendava raamatu (26 lk.) Aune haru kohta, lisades täiendavat materjali ka Jaani haru kohta (1995.a.) ^{Neljas raamat ilmus 1998.a.}

„Kes minevikku ei mäleta, elab tulevikuta.“ Sellest lähtudes on vajalik, et meie lapsed teaksid rohkem oma esivanemate minevikust (juurtest).

Kirja tekitab panna kodukohta kohta tähtsamad sündmused ja meenutused. Soovitan on lastelastel koguda veel elusolevate esivanemate käest lugusid ja jutte nende nooruspäevilt. Seejuures koguda mitte ainult ühe perekonna lugusid, vaid eriti maal nn. kodukandi, koduküla, kodukooli ajalugu, lisades pilte, kaarteid, kaarteid jne.

Toodud mõtteid esitati Genealoogia Seltsi Tartu osakonnas Ludvig Raudsepa poolt 2. okt. 2004.

L. Raudsepp